

Folketingets Indenrigs- og Boligudvalg

Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon 33 92 93 00
sm@sm.dk
www.sm.dk

Sagsnr.
2022 - 2204

Doknr.
559035

Dato
29-04-2022

Folketingets Indenrigs- og Boligudvalg har d. 7. april 2022 stillet følgende spørgsmål nr. 2 (B 63) til social- og ældreministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Anni Matthiesen (V) og Christina Thorholm (RV).

Spørgsmål nr. 2:

"Vil ministeren redegøre for, hvordan regeringens ønske om at udbrede de eksisterende velfærdsaftaler adskiller sig fra Venstres beslutningsforslag B 63 (2021-22) om udvidede frikommuneforsøg, hvor ønsket er at give mulighed for at frisætte kommunerne fra statslig regulering på ét eller flere områder efter eget valg?"

Svar:

Udbredelsen af velfærdsaftalerne er en opfølgning på de velfærdsaftaler, som regeringen på baggrund af aftaler med Venstre, Dansk Folkeparti, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten, Konservative, Ny Borgerlige, Liberal Alliance og Alternativet fsva. folkeskole- og dagtilbudsområdet og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten, Frie Grønne og Alternativet fsva. ældreområdet indgik i 2020 med i alt syv kommuner i en 3-årig forsøgsperiode.

Formålet med at udbrede velfærdsaftalerne er at give alle landets kommuner mulighed for at få samme frihed fra statslige regler, som de eksisterende syv velfærdsaftalekommuner. Samtidig forpligter kommunerne sig til at se kritisk på egne krav. Dermed skaber velfærdsaftalerne grobund for, at den kommunale forvaltning i tæt samspil med institutioner og skoler mv. kan udvikle nye indsatser og arbejdsgange, der skaber en bedre og mere nærværende velfærd for borgerne. Med afsæt heri er det regeringens klare ambition at komme unødvendigt bureaukrati til livs.

Det fremgår af B63, at forslagsstillerne konkret foreslår, at alle kommuner skal have mulighed for at ansøge om at blive en del af en ny udvidet frikommuneforsøgsordning på et eller flere områder efter eget valg. Det fremgår dog ikke af bemærkningerne, hvordan man konkret ønsker at etablere udvidede frikommuneforsøg. Navnet henleder tankerne på de tidligere frikommuneforsøg, hvor kommunerne på baggrund af tunge ansøgningsprocedurer fik mulighed for at blive fritaget fra enkeltbestemmelser. Frikommuneforsøgene var endda så bureaukratiske for kommunerne at deltage i, at KL til sidst anbefalede kommunerne ikke at søge om at deltage.

Frikommuneforsøgene og velfærdsaftalerne har derfor begge til formål at give kommunerne mulighed for at afprøve nye løsninger, men den centrale forskel er metoden. Den logik, der prægede frikommuneforsøgene, er i velfærdsaftalerne vendt på hovedet. I stedet for at kommunerne skal ansøge om at blive dispenseret fra enkelte regler i den statslige lovgivning, er der med velfærdsaftalerne tale om fuld frisættelse med få centrale hegnspele, som blandt andet skal sikre retssikkerheden for børn, elever og de ældre samt kvaliteten i landets velfærdstilbud. Integreret i velfærdsaftalerne er derudover den væsentlige dimension, at der er tale om en gensidig forpligtelse, hvor kommunerne tilsvarende skal frisætte sig fra kommunale regler. Det er endnu en væsentlig forskel mellem velfærdsaftalerne og frikommuneforsøgene.

Jeg forstår derfor intentionen bag forslaget. Men en reel frisættelse, som kommunerne får tilbud om med velfærdsaftalerne, rummer helt nye muligheder for at skabe forandringer, der kan mærkes blandt kommunernes borgere. Det er dog også en krævende opgave, hvor et stort engagement og fokus er nødvendigt i den enkelte kommune. Derfor inviteres hver kommune til at kunne indgå en velfærdsaftale på ét af de tre nuværende områder, folkeskole, dagtilbud og ældre, som er kerneområder i den nære velfærd. Det betyder dog ikke, at der ikke kan være andre områder, hvor velfærdsaftaler også har potentiale til at skabe mere effektive og bedre løsninger, og som velfærdsaftalerne senere kan udvides til at omfatte.

Med velfærdsaftalerne giver vi altså kommunerne en større frihed på det område, de frisættes på, end hvad de har haft under frikommuneforsøgene, og vi sparer kommunerne for bureaukrati i selve frisættelsesprocessen. Dertil rummer velfærdsaftalerne en forpligtelse til tilsvarende frisættelse fra lokale regler. Den omfattende frihed kan kommunerne udnytte kreativt og på forskellig vis rundt om i daginstitutioner, skoler og ældreplejen.

Med venlig hilsen
Astrid Krag